

Positiv energi när Framtidslänet Norrbotten var temat

Närmare 200 personer runt om i Sverige, Norge och Finland deltog i fredags (21 maj) när Utbildning Nord i Övertorneå bjöd in till framtidsspaning i form av ett digitalt seminarium under rubriken – Framtidslänet Norrbotten – Kompetensförsörjning nyckeln till fortsatt tillväxt. Och fredagen blev en riktigt energiboost för alla deltagarna! De medverkande föreläsarna lyfte fram Norrbotten som Sveriges tillväxtlokomotiv – länet där det händer. Tillsammans var den röda tråden.

Leif Lahti, direktör på Utbildning Nord inledde seminariet med en kort presentation om Utbildning Nord och gjorde det med en historisk exposé från initiativet som dåvarande landshövdingen i Norrbottens län, Ragnar Lassinantti, tog i slutet av 1960-talet om en samnordisk yrkesutbildningsinstitution i Övertorneå till dagens verksamhet. Idag, precis som vid starten för 50 år sedan, är syftet med verksamheten att bidra till kompetensförsörjningen av yrkeskunnig arbetskraft i första hand på Nordkalottområdet. Samverkan i öst-västlig riktning har alltid varit viktigt för Utbildning Nords verksamhet.

Kroka arm för det attraktiva Norrbotten

Lotta Finstorp, Norrbottens nya landshövding sedan 1 februari inledde med att tacka för det fina mottagandet hon fått från alla håll i Norrbotten, inklusive värdorganisationen Utbildning Nord, och sade sig se fram emot att jobba de kommande fem åren i Framtidslänet Norrbotten. Med de ca 1000 miljarder i investeringar i Norr- och Västerbotten de kommande 20 åren är det verkligen här i norr det händer.

- Att vara med här med idag, och tala om länets utmaningar och därmed möjligheter, går som hand i handske med länsstyrelsens vision: *Tillsammans för Norrbottens bästa*. Att vi gör saker tillsammans för att det ska bli så bra som möjligt för länet.

Lotta Finstorp konstaterade att Norrbotten som framtidslän inte egentligen är något nytt. Norrbotten har med sin skog och järnmalm bidragit till Sveriges välfärd i alla tider.

- Vi kan egentligen tala om fortsättningen, framtidlandet Norrbotten 2.0.

Landshövdingen berörde tre exempel på utmaningar som samtidigt utgör möjligheter i länet: kompetensförsörjning, jämställdhet och hållbarhet - alla områden där det är viktigt att arbeta tillsammans. Med gemensamma krafter kan vi göra saker på ett ännu mer hållbart sätt.

- I Norrbotten säger ni ”att vi krokas arm” och det är en så bra visualisering av hur man tar tag i varandra för att göra bra saker tillsammans. I Norrbotten behöver vi inflyttning och ett område där vi alla måste arbeta tillsammans, är bilden av Norrbotten som i många stycken bygger på förutfattade meningar och stereotypa föreställningar. I det attraktiva Norrbotten behöver vi också lyfta fram och utveckla allt det som skapar det positiva livsrummet, i tillägg till jobb, skola och omsorg. Vad som är attraktivt är individuellt, så det måste finnas mycket att välja bland för att människor ska vilja flytta till jobben i länet. Så mångas perspektiv och medverkan behövs i arbetet, konstaterade landshövdingen.

Att arbeta för ett jämställt arbetsliv och hållbarhet i linje med de globala målen för hållbar utveckling formulerade i Agenda 2030, är självklara för ett attraktivt Norrbotten.

- Med den forskning och utveckling som sker i Norrbotten inom t.ex miljövänlig teknik, har vi alla förutsättningar att vara bäst i klassen. När vi visar att vi inte bara pratar hållbarhet, utan lever som vi lär, blir vi ännu mer attraktiva på kartan, för hållbarhet är attraktivt, sade landshövdingen vidare.

Kompetensförsörjningen är en central fråga. Trots att arbetslösheten i norr är lägst i landet så finns det många som står utanför arbetsmarknaden. Pandemin har påskyndat utvecklingen på arbetsmarknaden så att både branscher och yrken förändras och personer behöver därför rustas med ny kunskap.

- Jag är jätteimponerad av det jobb ni gör på Utbildning Nord. Jag baxnade när jag såg ert utbildningsutbud och att ni klarar så många branscher och får samverka med tre länder att fungera så bra. Hantverksyrken och yrkesutbildade personer ligger helt rätt i tiden, inte minst mot bakgrund av det som sker i Norrbotten. Digitaliseringen spelar en viktig roll. Omställningen av arbetsmarknaden pågår och det är en utmaning även för utbildningssystemen och därmed för utbildningsleverantörerna. Till detta, nya krav och önskemål utifrån kommande etableringar finns det angenäma utmaningar som kommer att ställa krav på hög flexibilitet och framförallt på god samverkan, avslutade Lotta Finstorp.

Kaunis Iron vill kunna leverera världens mest hållbara järnmalm

Åsa Allan, vice VD, för Kaunis Iron uppehöll sig också vid hållbarhets-, jämställdhets- och kompetensförsörjningsfrågorna under sitt inlägg.

- För att vi ska kunna bygga en långsiktig och ansvarsfull verksamhet så kräver det att vi har de här frågorna i fokus, inte minst klimatneutralitets frågorna. Vi har lagt ett väldigt offensivt mål och sagt att vi till 2025 ska ha en fossilfri gruvproduktion. Vi ser det som möjligt eftersom processen idag är helt elektrifierad, så det som vi kommer att fokusera på är våra transporter både i gruvan men också landsvägstransporterna. Tillsammans med våra partners testar vi sedan februari en batteridrivna lastbil. Det finns ingen bättre testbädd för eldrift av tunga fordon än i Pajala kommun.

Jämställdhetsfrågorna ser Åsa Allan som centrala.

-Ska vi lyckas attrahera kompetens och lyckas bygga det samhälle som vi vill ha - det hållbara samhället, så är en förutsättning att jämställdheten är i fokus och är något som vi arbetar mycket med internt. För oss är det också ett väldigt viktigt mål att kunna anställa så mycket lokal arbetskraft som vi bara kan. Idag är ca 85 % av arbetskraften lokal. Det är också viktigt för oss att handla och köpa lokala tjänster för det genererar arbetstillfällen och ger också våra lokala företag möjlighet att växa och att utvecklas.

- Respekt, engagemang och nyfikenhet är ord som vill ska genomsyra allt vi gör och att våra anställda ska känna att man faktiskt är med och bidrar till något större. Det jag vill skicka ut till alla är att vi kommer att behöva kompetenser inom många områden, inte enbart ingenjörer. Det som just nu är en utmaning är att rekrytera chaufförer, avslutade Åsa Allan.

Bygger världens bästa bageri i Älvsbyn

Lilian Nilsson, platschef på Polarbröd AB i Älvsbyn, inledde sitt anförande med en historisk översikt om familjeföretaget som startade 1879 och drivs nu av femte generationen. Under den största delen av sitt anförande berättade Lilian Nilsson om den resa som man haft sedan branden, som ödelade bageriet i Älvsbyn hösten 2020, och den handlingskraft och beslutsamhet som präglar arbetet med att bygga upp bageriet på nytt i Älvsbyn.

- Redan en månad efter branden tog styrelsen för Polarbröd beslut om att det ska bakas bröd igen i Älvsbyn, för det är i Älvsbyn som Polarbröd hör hemma, och att vi ska bygga ett bageri i världsklass. Värdeorden Nyttänkande – helhjärtat och handlingskraftiga med loggan med hjärtat föddes bara timmar efter branden, och det är så vi tänker. Våra medarbetare har varit helt fantastiska. Efter branden behövde vi öka produktionen i Bredbyn från treskift till fyrskift och redan efter en månad hade vi personal som började veckopendla.

Lilian Nilsson exemplifierar hur nytänkande och handlingskraft kännetecknat beslut som togs i anslutning till branden, från nya produkter som brödmix för att konsumenter ska kunna baka sitt eget Polarbröd, till hur man krokade arm med konkurrenter som erbjöd hjälp och ”polarpolare bröden” föddes, och som gjort man kunnat behålla sina platser i butikshyllorna.

- Stödet från lokalsamhället har varit helt fantastiskt. Kommunen och Älvsbyhus har stöttat oss och vi fick t.ex snabbt igång smörgåstillverkningen och kunde återanställa 11 personer.

Framtidens bagare utbildas på Utbildning Nord

- Våra medarbetare hade redan bra kompetens men nu ska vi ha ett bageri i världsklass. Redan tidigare så hade bageriet ganska mycket automation men nu ska vi vara helautomatiserade och ha en lönsam produktion. Därför såg vi att den personal vi hade behöver vi kompetensutveckla för att vi vill kunna behålla personal som bor på orten.

- Här har vi ett jättebra samarbete med Arbetsförmedlingen och Utbildning Nord. Vi har sagt vad vår framtida personal behöver kunna och sen har Utbildning Nord skraddarsytt ett utbildningsinnehåll. Personalen i nya bageriet behöver ha en bredare kompetens än tidigare och alla behöver t.ex kunna köra truck. Hållbarhetsfrågorna är viktiga. Vi vill kunna fortsätta baka bröd i minst fem generationer till och då är hållbarhetsfrågorna viktiga för oss och den utbildningen kommer vi att hålla i själv.

- Redan i mitten på oktober ska vi baka på riktigt igen. Det som hände kändes fruktansvärt hemskt men nu när man, istället för ruiner, ser det nya fräscha komma upp känns det helt fantastiskt, avslutade Lilian Nilsson.

Summering

- Vi hade en ambition att visa på Norrbottens möjligheter, det expansiva Norrbotten och jag personligen känner att de föreläsningar vi fått ta del, den energi med vilken vi bygger för framtiden, har varit fantastiskt.

Vi har haft en fantastisk uppslutning för eventet. Vi är speciellt glad över att vi hade deltagare med även från Finland och Norge som var intresserade av att höra om det som händer i expansiva Norrbotten. Det nordiska DNA:at är viktigt för oss, avslutade Leif Pääjärvi som koordinerat arrangemanget och också fungerade som moderator för eventet.